A FASHIONABLE SUFFIX: THE GENDER SUFFIX *-Ă*

Mariana VÂRLAN
University „Valahia" of Târgovişte

ABSTRACT

The vocabulary of the contemporary Romanian language is characterized by dynamism and creativity, its richness and variety being the result of our people's material and spiritual development. One of the domains characterized by this development is that of professions and specializations. Some of these denominations use internal means of formation, namely suffixal derivation. In order to distinguish between masculine and feminine, the Romanian language, more than other Romanic languages, develops gender suffixes, among others in the case of names of functions and professions. However, we cannot generalize, because the literary language avoids the feminine obtained using such suffixes, preferring the masculine for the respective profession preceded by the determiner doamna/madam (doamna ministru, doamna decan, doamna doctor rather than the forms with suffixes ministreasă, decăniță, doctoriță). In exchange, the colloquial style and the publicistic style prefer the forms with suffixes: agentă, bărmăniță, designeră, hairstilistă, manageră, etc. Among the gender suffixes, the most productive in contemporary Romanian is -ă, followed to a lesser extent by -iță and -easă. The present monograph tries to highlight: 1. the usage tendencies in the delimitation of gender opposition, and 2. the productivity of the gender suffix -ă in contemporary Romanian. The material we inventoried for this purpose consists in a few recent dictionaries and the written and oral press.

Key words: *dynamics*, *gender derivation*, *professions*, *positions*, *careers*

The issue of gender suffixes was directly or indirectly tackled when professions, occupations or official positions were brought up[1], also regarding the productivity of nominal suffix derivation[2].

Our thesis does not cast a new light on the mechanism of gender derivation; it is only meant to highlight the appearance of some new base forms related to the evolution and progress of the Romanian society. It also regards the revival of the old forms, which add a special charm in the language forms after 1990.

[1] To be seen, mostly, the studies which appeared after 1990: Mioara Avram (*Cuvintele limbii române între corect şi incorect*, Chişinău, Editura Cartier, 2001), Camelia Uşurelu, „Numele de profesiuni în limba română actuală. Exprimarea genului şi a numărului", in *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale* (coord. Gabriela Pană-Dindelegan), vol. I, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2002: 117-126

[2] Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică. Influențe. Creativitate*, Bucureşti, ALL Educațional, 2001; idem, *Creativitate lexicală în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2006.

BDD-A3784 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 00:22:27 UTC)

1. *Origin*

One of the most important gender suffixes in contemporary Romanian is *-ă* (resulted through the closure of the Latin vowel), most often attached to neological themes: *dialectologă*, *etimologă*, *filologă*, *lexicologă*, *meteorologă*, *metrologă*, *speologă*, etc. (all these examples appear in the DEX_2 and in the $DOOM_2$ with the specification "rarely" and denominate female persons who work in the respective domains). Beside them, in the contemporary language there appear derivatives specific to some onomasiologic domains such as: *hairstylistă*, *manechină*, *manageră*, *mitingistă*, *pesedistă*, *sepepistă*, *terminologă* and others, and their number keeps growing constantly. At the same time, the tendencies of the oral usage record a clear delimitation in the domain of gender opposition, a fact that calls for the appearance of a feminine counterpart in the domain of the terminology related to professions.

Many of these derivative words belong to the vocabulary related to professions, which is continually growing due to the appearance of new jobs and careers, to the progress in science and technology, to the socioeconomic development and to the changes in mentality[3]. When a new idea or a new manufactured product appears, that triggers, logically, a linguistic innovation: the novelty in the content of our thinking and knowledge must correspond to a novelty in point of "form", namely of expression, which is the word meant to express the idea or the object under consideration[4].

2*. The inventory of the gender derivatives ending in* -ă:

Most of the names of positions and jobs are nouns that have two different forms for masculine and feminine, and the feminine forms are obtained by derivation with gender suffixes from masculine noun themes: *agentă* < *agent*, *cameramană* < *cameraman*, *designeră* < *designer*, *hairstylistă* < *hairstylist*, etc*.*

Today's Romanian language records, however, as well, a tendency towards invariability as far as the professional vocabulary is concerned, namely the forms preferred are feminine forms marked using lexical and syntactic means: *doamna director*, *doamna decan*, *doamna manager*, *doamna ministru* or *Ea este un* ***pedagog*** *bun. Ea este un* ***medic*** *competent* etc. These forms are felt to belong to the official style, making their presence felt as well in the daily language, while those obtained using a gender suffix are specific for the familiar speech and represent a characteristic feature of the publicistic and colloquial language[5]. Here are some of them: *aurolacă* "persoană care se droghează cu aurolac" < *aurolac*: "Într-o zi a anului trecut am sunat la Direcția pentru Protecția Copilului şi am sesizat că o *aurolacă* cerşeşte cu un copil de vreo doi ani…"

[3]Camelia Uşurelu, *op. cit*.: 117.
[4]Iorgu Iordan, *Despre inovație în limbă*, în SCL, XI, 3/1960: 519.
[5] Uşurelu, *loc. cit.*: 124 -125.

BDD-A3784 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 00:22:27 UTC)

(www.*graiul.ro*); *haiducă* < *haiduc*: “Eu cred că m-am născut *haiducă*” (*A.*, 9 aug. 2006); *îngeraşă* < *îngeraş*: “Nouă reclamă la brânzetul Philadelphia. Acțiunea se petrece tot în Rai, printre nouraşi, unde apar un îngeraş şi o *îngeraşă.*” (*A.C. I* 7/2006: 10); *mitingistă* < *mitingist* (*DCR*$_2$); *talibană* < *taliban*: “că aş fi o *talibană* ortodoxa”, după cum obişnuiți să numiți pe cei care nu sunt de acord cu argumentele dvs.” (www.*ziua.ro*); *teoloagă*[6] < *teolog* “absolventă a Facultății de Teologie” < *teolog*: “*Teoloagă* care boxează” (*Z.*, 12 aug. 1994: 7); *telenovelistă* < *telenovelist* (*A.*, 23 nov. 2005). The feminine nouns from this category are used today with humorous, parodic intentions, as examples of forced adaptation and autochtonization of the neological vocabulary.

The derivation with gender suffixes in order to create feminine forms for the names of professions is very productive in contemporary Romanian, a fact demonstrated by the following examples: *agentă* < *agent*: “Societate Securitate angajează agenți/agente pază farmacii” (*R.l.*, 2 aug. 2007: 3); *bioterapistă* < *bioterapist* (*DCR*$_2$); *cameramană* < *cameraman*: “Parcă o şi văd pe Mona Muscă *cameramană* cățărată pe blocuri şi filmând întrunirile PAC.” (www.*cotidianul.ro*); *DJ-istă* < *DJ-ist*: “Claudiu Niculescu a anunțat deja că se va căsători cu *DJ-ista* de la MTV, Diana Munteanu” (www.*7plus*.*ro*); *facturistă* < *facturist* (www.*ejobs.ro*); *gheretistă* “proprietară a unei gherete” and “vânzătoare într-o gheretă” < *gheretist*, (*DCR*$_2$); *hardistă* “specialistă în hard” < *hardist*: “România nu duce lipsă nici de softişti, nici de *hardiste*” (*A*., 25 apr. 2004); *manageră* < *manager*: “Alina Chiriac – *manageră* program…” (www.*cpe.ro*), “O *manageră* de top rămâne prin instruirea eLearning tot timpul la curent cu ultimele noutăți din domeniul turismului.” (www.*mediafax*.*ro*); *manelistă* “cântăreață de manele” < *manelist*: “Duet minune: Adi de Vito va cânta cu o *manelistă* bulgăroaică.” (www.*algoritma*.*ro*); *nutriționistă* < *nutriționist*, www.*pentrufemei*.*ro*; *pizzară* < *pizzar*: “Angajăm barmaniță, ospătăriță, *pizzară*”, “Angajăm bucătăreasă, *pizzară*, barmaniță…” (www.*vlg.sisnet*.*ro*, *R.l.*, 2 aug. 2007: 1); *protevistă* “cea care lucrează la postul de televiziune PRO TV” < *protevist* (*Lit.*, nr. 7-8/2000: 3); *salatistă* “preparatoare de salată” < *salatist*: “Angajăm *salatistă*” (*R.l.*, 2 aug. 2007: 1); *ştiristă* “prezentatoare de ştiri” < *ştirist*: “o vom vedea de acum pe Ruxandra Gheorghe în postura de *ştiristă*…” (www.*tvr.ro*); “A jucat în prima telenovelă românească, a fost *ştiristă*, moderatoare tv., cântăreață…” (www.*tangomagazine*.*ro*); *SPP-istă* “cea care lucrează la Serviciul de Protecție şi Pază” < SPP-ist (*DCR*$_2$); *teveristă* “angajată la Televiziunea Română” < *teverist*, (*E.Z.*, 22 mart. 2002: 4); *traseistă* “femeie care se prostituează la marginea şoselelor şi în parcări” < *traseu*: “Aşadar,

[6] The term is not recorded in DEX$_2$, or DOOM$_2$, even though after 1990 the courses of the Faculty of Theology have been followed as well by female persons. Probably, the literary register is preferred: „doamna/domnişoara teolog” (miss/madam theologian) or „specialistă în teologie” (specialist in theology) rather than the form *teoloagă*, which has an obvious pejorative character, unlike the homologous forms *etimologă*, *pedagogă*, etc.

BDD-A3784 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 00:22:27 UTC)

adio export în Cizmă, trageți TIR-urile pe dreapta şi începeți negocierile cu *traseistele*" (*A.C.*, 8/2005: 14); "Sunt *traseistă*, fac bani pe centură! Să-mi numărați clienții!"; "Pe ea am putea-o numi *traseistă* din moment ce a studiat prin atâtea țări."(*forum.softpedia.com*.)

3. *Classification of the derivational bases*

If we look at the bases that support the formation of these suffixal derivatives, we notice that the most numerous are Anglicisms, some of them being taken over from the English language without any graphical or phonetic adaptation to the demands of the Romanian language: *body-guardă/body-gardă* or *badigardă* < *body-guard*[7] (Avram, 1997: 24, Stoichițoiu-Ichim, 2001: 102); *designeră* < *designer* [pron. *dizainăr*]: "Sper să nu stea nimeni jos în timpul prezentării şi respectiv al concertului, spune *designera*." (*R.l.*, 2 dec. 2005: 24); "Astăzi, în emisiunea *Cu Irina la cafea*, de la TVR 1, *designera* le va avea ca invitate pe Maia Morgenstern şi Daniela Nanu" (*L.online*, 22 oct. 2005); *fană* "admiratoare înfocată" < *fan* (*J.c.*, nr. 7-10 mart. 2005: 28); "Mihai Trăistariu cu greu a putut face față *fanelor* isterizate." (*A.*, 2 iul. 2006); "…ar putea da jos kilogramele pe care le-a pus să țină *fanele* la distanță." (*U.*, nr. 12 (97)/2005: 59); "*Fanele* exaltate se îmbracă în grabă în uniformă." (*A.g*., 9/2006: 3); *hairstylistă*[8] < *hairstylist* [pron. *herstilist*]: "De o pricepere neaşteptată în ale calculatoarelor a dat dovadă şi Geta Voinea, **hairstylista** de la Euforia TV, cea mai recentă invitată" (17 aug. 2008, www.*cotidianul.ro.*), *hipyotă* "tânără nonconformistă prin ținută şi prin comportament" < *hipiot* (*DCR*$_2$) – the feminine form appears as well in *DOOM*$_2$; *homeless-ă*[9] "persoană lipsită de adăpost" < *homeless* [pron. *hăŭmles*]: Aşa că devine o *homeless-ă*, o SDF-istă, o vagaboandă, în căutarea…." (*R.lit*., 51-52/2005-2006: 24); *internaută* "persoană care navighează pe internet" < *internaut*, *DOOM*$_2$; *lideră* < *lider* (Avram, 1997: 24, Stoichițoiu-Ichim 2001: 102, idem 2006: 45); *manageră* < *manager*: "Alina Chiriac – *manageră* program…" (www.*cpe.ro*), "O *manageră* de top rămâne prin instruirea *eLearning* tot timpul la curent cu ultimele noutăți din domeniul turismului." (www.*mediafax.ro*); *masterandă* "studentă la masterat" < *masterand*: "O tânără *masterandă* (acum doctorandă?) în litere face primii paşi în publicistica de nuanță culturală…" (*R.lit.*, 25-31 ian. 2006: 9 (f$_1$)); *outsideră* < *outsider* [aŭtsaĭdăr] (Stoichițoiu-Ichim 2001: 102, idem 2006: 45); *playboyistă* < *playboyist* [pron. pleiboist], *DC*, 2002; *top-modelă*[10] < *top-*

[7] *DOOM*$_2$ recommends two forms *bodyguard* (Anglicism) [pron. *bodigard/badigard*], respectively the Romanianized form, according to the pronunciation *bodigard*.

[8] There appears as well the truncated form *stylistă* "Cabinet de estetică angajează: *stylist/ă* cu salariu supermotivant, garantat, cosmeticiană". (*R.l.*, 2 aug. 2007: 7).

[9] Stoichițoiu-Ichim records the colloquial derivative *homleşi* for "boschetari" (in *Vocabularul limbii române actuale*, 2001: 100).

[10] From the invariable *top-model* (introduced in *DOOM*$_2$), the colloquial language prefers a clear distinction for the feminine form, which has been obtained using the gender suffix.

BDD-A3784 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 00:22:27 UTC)

model (*P.TV*., 13 nov. 2006 (f_1)). The use of Anglicisms as bases for the Romanian derivatives proves once again their productive character and their rapid integration in the Romanian language. However, there are as well Anglicisms that are harder to adapt to the Romanian phonetic and orthographic system, which does not mean they are less used by the Romanian speakers.

The other examples were formed either starting from masculine nouns ending in *-ist*, whose basis consists in abbreviations (*fesenistă* < *fesenist* DCR_2, *PAC-istă* < *PAC-ist* DCR_2, *pedistă* < *pedist* (*A.C.*, 3/2007: 1), *sepepistă*, *teveristă* etc.), or by simply adding the suffix *-ă* to masculine nouns, derived using the same suffix: *angelistă* < *angelist*: "Am format un club al *angeliştilor*" (în care intră persoane de sex masculin, dar şi de sex feminin) – cei care o îndrăgesc pe Angela Similea (*TVR* 1, 12 aug. 1999); *blogistă* "cea care ține un blog" < *blogist* (Zafiu în *R.lit*., 10/2007: 14); *forumistă* "persoană care scrie pe un forum" < *forumist*: "Cea mai simpatică *forumistă* 2004" (www.*radiodada*.*ro*); *hardistă*, *mitingistă*, *protevistă*, *romanistă*, *telenovelistă*, *teletipistă* (www.*vocabular*.*ro*), etc.

4. *Other specific domains for the gender derivatives ending in -ist*(*ă*)

The gender derivatives recorded in contemporary Romanian correspond not just to the vocabulary related to professions but also to other domains: politics – *fesenistă*, *mitingistă*, *PAC-istă*, *pedistă*, *romanistă* < *romanist* "adept(ă) a lui Petre Roman" (DCR_2), arts – *babilonistă* < *Babilonia*, TV show (oral communication); *clonistă* < *Clona*, TV soap opera broadcasted on the TV channel *Acasă* (oral communication); *depeşistă* < [uttered form] from *Depeche Mode* (*Adev.*, 298/1993: 6); *telenovelistă*; literature *nouăzecistă* < *nouăzecist*: "Deşi mai curând o *nouăzecistă*, Simona Popescu…" (www.*cse*.*uaic*.*ro*), etc.

The derivative *traseistă* refers to two very different realities. First of all and, probably, in most contexts, it appears with the meaning "prostituată de pe şoseaua de centură" or "centuristă" (www.*info98*.*ro*): "Calificarea deputatei Lavinia Şandru drept '*traseistă*' de centură" (www.*informatia*.*ro*). The same semantic value is encountered in the derivative *tiristă* "prostituată care oferă servicii şoferilor de tir" (in this case, we can talk about a synonymic relation between the two terms): "Unul era să mă bată pentru că am afirmat că mult-adorata Mihaela Tatu are față de *tiristă* expirată." (www.*pruteanu*.*ro*). Secondly, *traseistă* can have another meaning, and it can come from the masculine noun *traseist* "cel care se mută de la un partid la altul, fără a fi statornic în convingerile sale politice": "Întrebare: Ați fost acuzată ca fiind *traseistă* politică? Răspuns: În comună nimeni nu ține cont de culoarea politică, se alege omul nu partidul, aşa încât nu mă consider deloc o «*traseistă*» – Minodora Luca, primar Băişoara" (www.*bza*.*ro*).

BDD-A3784 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 00:22:27 UTC)

5. *Functional classification*

The functional classification of the gender derivatives ending in *-ă* highlights a few important aspects, namely: the derivatives with unique attestations can be interpreted as occasional and personal creations, a supplementary reason in this sense being that the reality they used to designate ceased to exist (*babilonistă*, *clonistă*), the others are characterized by a high frequency and dissemination, being recorded by the publicistic language concerning various domains such as: television: *cameramană*, *protevistă*, *ştiristă*, *teveristă*; arts: *angelistă*, *depeşistă*, *designeră*, *fană*, *hairstylistă*, *hipyotă*, *manechină*, *masterandă*, *nouăzecistă*, *outsideră*, *telenovelistă*; politics: *pacistă*, *lideră*, *mitingistă*, *romanistă*; economics: *agentă*, *facturistă*, *gheretistă*, *manageră*, *pizzară*; informatics: *hardistă*, *internaută*; medicine: *bioterapistă*, *nutriționistă*; or the familiar – colloquial language (*aurolacă*, *body-guardă*, *îngeraşă*, *manelistă*, *playboystă*, *teoloagă*, *tiristă*, *traseistă*, *vamaiotă* < *vamaiot* “Salvați, dragilor, Vama Veche, şi dacă mă lăsați să fiu *vamaiotă*, chemați-mă să o salvăm împreună!” (*savevamaveche*.*home*.*ro*).

6. *Productivity*

Unlike other Romanic languages, the Romanian language records the distinction (at least concerning the names of professions) between masculine and feminine, even though the feminine forms obtained using a gender suffix are familiar and represent a characteristic feature of the colloquial language. The gender suffix *-ă* is the most productive derivational suffix from this category in contemporary Romanian, compared to *-iță* or *-easă*, recorded in just a few derivatives (*căpşunăreasă*, *şopingăreasă*).

LIST OF ABBREVIATIONS

A. – “Antena 1” Bucureşti, private TV channel, first year: 1993.
A.C. – “Academia Cațavencu”, weekly, Bucharest, first year: 1991.
Adev. – “Adevărul”, weekly, Bucharest, first year: 1989.
A.g. – “Academia de gashcă”, supplement of “Academia Cațavencu”, first year: 2006.
E. Z. – “Evenimentul zilei”, daily, Bucharest, first year: 1992.
J.c. – “Jurnalul de cumpărături”, supplement of *Jurnalul Național.*
Lit. – “Literatorul”, weekly, Bucharest, first year: 1991.
P.TV. – “Pro TV”, private TV channel, first year: 1996.
R.l. – “România liberă”, daily, Bucharest, new series, first year: 1989.
R.lit. – “România literară”, weekly, Bucharest, first year: 1968.
TVR 1 – “TVR 1”, national TV channel, before and after 1989.
U. – “Unica”, monthly review, Bucharest, first year: 1997.
Z. – “Ziua”, daily, Bucharest, first year: 1994.

BDD-A3784 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 00:22:27 UTC)

BIBLIOGRAPHY

Academia Română, *Dicționarul ortografic*, *ortoepic şi morfologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2005 (*DOOM*$_2$).

Academia Română, *Dicționarul explicativ al limbii române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1996 (*DEX*$_2$).

Dimitrescu, Florica, *Dicționar de cuvinte recente*, ediția a II-a, Bucureşti, Editura Logos, 1997 (*DCR*$_2$).

Dumitrescu, Maria, *Dicționar de cuvinte recente*, Botoşani, Editura Agata, 2003.

Avram, Mioara, *Anglicismele în limba română actuală*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1997.

Avram, Mioara, *Cuvintele limbii române între corect şi incorect*, Chişinău, Editura Cartier, 2001.

Iordan, Iorgu, „Despre inovație în limbă", în SCL, XI, nr. 3/1960, p. 519-529.

Stoichițoiu-Ichim, Adriana, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică. Influențe. Creativitate*, Bucureşti, Editura ALL Educațional, 2001.

Stoichițoiu-Ichim, Adriana, *Creativitate lexicală în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2006.

Uşurelu, Camelia, „Numele de profesiuni în limba română actuală. Exprimarea genului şi a numărului", în *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale* (coord. Gabriela Pană-Dindelegan), vol. I, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2002, p. 117-126.

BDD-A3784 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 00:22:27 UTC)